



ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ
TOPRAK BİLİMİ VE BİTKİ BESLEME
BÖLÜMÜ
YELİZ DEMİRÖZ 3.SINIF

TEZ KONUSU:KÜRESEL ISINMA ETKİLERİ VE SONUÇLARI
TEZ AMACI:KÜRESEL ISINMAYI AZALTMAK İÇİN NELER YAPILABİLİR

KÜRESEL ISINMA VE TÜRKİYE

- Son yıllarda, özellikle de ülkemizde yaşamış olduğumuz su ve sıcaklık sıkıntıları sonucunda küresel ısınmanın olumsuz etkilerinin farkına varmaya başladık. Aslında bu sorun sadece ülkemizde değil, küresel ısınmanın beraberinde getirmiş olduğu küresel iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarını tüm ekolojik sistem yani tüm dünyamız yaşamaktadır. Mevsimler birbirine karışıyor, baharı görmeden yaz geliyor. Dünyanın her yerinde görülmeye başlayan kavurucu sıcaklar, kuraklık, seller, insanlığın yeni kabusu küresel ısınmaya işaret ediyor.
- Türkiye iklim değişikliğinin olumsuz etkileri açısından “risk grubundaki ülkeler” arasında yer alıyor. Türkiye’de kuraklaşma, seller hızla artıyor, içme suları ise azalıyor. Son 70 yılda 70 istasyonda kaydedilen sıcaklık verilerine göre, Türkiye’nin yıllık ortalama sıcaklıkları artma eğiliminde. Özellikle Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki ısınma oranları, her 10 yılda 0.07- 0.34 derece arasında artıyor. Dünya Yaban Hayatı Koruma Fonu (WWF) nın raporuna göre Akdeniz havzasında bulunan Türkiye’de 40 dereceye yakın sıcaklıklar mevsim normali olacak. Tarım alanlarının ise yüzde 40’ı kuruyacaktır.

PEKİ ÜLKEMİZİ VE TÜM DÜNYAYI OLUMSUZ ŞEKİLDE ETKİLEYEN KÜRESEL ISINMA NEDİR?

- ◉ “Küresel ısınma” denince, bütün dünyada sıcaklığın sistematik bir şekilde artması süreci anlaşılmaktadır. Bu yolla bir iklim değişikliği meydana gelmektedir. Çünkü sıcaklık artınca buharlaşma artar, yağışlar ve hava hareketleri değişir.
- ◉ Son yüzyılın en sıcak ve en kurak yazları son 8 - 10 yıl içinde yaşanmıştır. Sıcaklık ölçümleri ile elde edilen bu sonuçları, bazı buzul erime olayları da desteklemektedir. Örneğin, güney kutbundan şimdiye kadar görülmemiş büyüklükte buzul parçalarının koparak ayrılması, İzlanda Buzul’larının son 30 yılda şimdiye kadar görülmeyen bir hızla erimeleri, Himalaya ve Alpler’de cereyan eden buzul erimesi süreçleri gibi dünya üzerinde yaygın olarak görülen süreçler “Küresel Isınma” gerçeğinin kanıtlarıdır.

- ◉ O halde bilimsel anlamda “Küresel ısınma”; insanların çeşitli aktiviteleri sonucunda meydana gelen ve sera gazları olarak nitelenen bazı gazların atmosferde yoğun bir şekilde artması sonucunda, yeryüzüne yakın atmosfer tabakaları ile yeryüzü sıcaklığının yapay olarak artması sürecidir.
- ◉ Küresel iklim değişimi ise, küresel ısınmaya bağlı olarak, diğer iklim öğelerinin de (yağış, nem, hava hareketleri, kuraklık, vb.) değişmesi olayıdır. Söz konusu edilen sera gazları şunlardır: Karbondioksit, kloroflourkarbon gazları , metan, azotoksitleri, ozon ve su buharıdır. Sera gazları aynen seranın etrafını ve çatısını kaplayan camlar gibi, güneş ışınlarının büyük bir kısmının yer yüzüne kadar gelmesini engellemez. Ancak, güneş ışınları yeryüzüne çarpınca ısı enerjisine dönüştüğünde sera gazları, bu ısı enerjisi dalgalarının yeryüzünden atmosfere doğru yükselmesine; başka bir ifadeyle, karasal ışıma(radyasyon) olayı ile atmosferin yüksek katmanlarına ulaşmasına engel olurlar. Hatta bu sera gazları yeryüzünden yükselen ısı enerjisi dalgalarının bir kısmını yutar, bir kısmını da yeniden yeryüzüne yansıtır. Sera gazlarının bu şekildeki etkisine, “Atmosferin sera etkisi” bu yolla meydana gelen ısınma olayına da, “Sera gazları etkisiyle küresel ısınma” denir.

KÜRESEL ISINMANIN SONUÇLARI

- Küresel ısınma, kutuplardaki buzulların erimesine, iklimin ve mevsim şartlarının değişmesine, okyanusların ısınmasına, deniz seviyesinin yükselmesine, orman yangınlarının artmasına, göllerin küçülmesine, ırmakların kurummasına, kışın sıcaklıkların artmasına, ilkbaharın erken gelmesine, sonbaharın gecikmesine, bitkilerin erken çiçek açmasına, göç dönemlerinin değişmesine, kıyı şeritlerinin erozyona uğramasına, bulut ormanlarının kurummasına yol açmaktadır. Küresel ısınmanın etkileri dünyanın her yanında görülüyor. Milyonlarca insanı sel, kasırga, kuraklık, susuzluk ve salgın hastalıklarla karşı karşıya bırakıyor. Yükselen deniz seviyesi Pasifik adaları ve Hint Okyanusu'ndaki adaların çoğunu tehdit ediyor. Grönland eriyor - Kuzey Yarımküre'nin en büyük buz kütlesi olan Grönland adası, küresel ısınma nedeniyle eriyor. Grönland kütlesinin erimesi, düşük seviyedeki sahil şeridinde bulunan yerleşim yerlerinin sular altında kalmasına neden olacaktır.

PEKİ ÜLKEMİZ TÜRKİYE BU KÜRESEL ISINMADAN NASIL ETKİLENECEK?

- ◉ Bilimadamlarına göre küresel ısınma önlenemediği takdirde, Türkiye 100 yıl içinde Kuzey Afrika'ya dönecektir. Yağışlar azalınca, başta GAP bölgesi olmak üzere, tüm nehirlerin taşıdığı su miktarı düşecek, baraj göllerinin su seviyesi azalacak, hidroelektrik enerji üretimi ciddi oranda aksayacaktır.
- ◉ Yüksek basınç kuşağının kuzeye kaymasıyla ülkemizde hakim olabilecek tropikale benzer bir iklim; düzensiz, ani ve şiddetli yağışlar, seller, hortum, kasırga, heyelan ve erozyona yol açacaktır. Isınmayla birlikte denizlerimizdeki su akıntıları ve sıcaklık rejimleri değişecektir, balıkların göç yolları bozulacak, kuru kesimlerde yüksek sıcaklıklarla birlikte orman yangınları ile tarımsal hastalık ve tarım zararlılarında büyük artışlar görülecektir. Kavurucu sıcaklar ve kuraklık tarımsal ürünlerin hem çeşidinin hem de miktarının azalmasına neden olacak ve iklim değişiklikleri, göçlere neden olacaktır.

İNSANLAR NE YAPIYOR?

- Dünyadaki sera gazları nasıl oluşuyor? Bunları kim nasıl üretiyor? Evet bu soruların cevabı tek bir noktada toplanıyor; İnsanoğlu. Acaba insanlar ne yapıyor da sera gazları ve bununla birlikte küresel ısınma, küresel iklim değişikliği meydana geliyor? Atmosferdeki karbondioksit gazı tabakası tıpkı bir “sera” gibi güneş ışınlarının içeri girmesine izin veriyor ancak ısının dışarı çıkmasına engel oluyor. Eğer sera etkisi olmasaydı dünyanın sıcaklığı - 20 dereceyi bulur ve dünyada yaşam olmazdı. Ancak, karbondioksit gazı oranının artması, dünyanın aşırı ısınmasına, bir başka deyişle “küresel ısınma”ya neden oluyor.

NE YAPMALIYIZ?

- ◉ Sanayileşme ile birlikte atmosferdeki karbondioksit gazı miktarı artmaya başladı. Sanayi üretiminde kullanılan kömür, petrol ve doğalgaz karbondioksit oranını artırıyor.
- ◉ Büyük bir hızla küresel bir felakete yaklaşırken, bu felaketin öncelikle geciktirilmesi ve durdurulması için insanoğlu çok acil önlemler almak zorundadır. Aksi halde kendi sonunu hazırlayacaktır. Küresel ısınmaya engel olmak için kömür, petrol, doğalgaz gibi fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji kaynakları, yani su, rüzgar, ve güneş enerjisinin kullanılması gerekmektedir. Otomobilimizde kullandığımız benzin ve evimizde kullandığımız kömür ve doğalgaz ile bireysel olarak küresel felakete katkıda bulunmaktadır. Otomobilimizin hava ve yakıt filtrelerinin her zaman temiz olmasına dikkat etmeliyiz. Çünkü kirli filtreler fazla yakıt harcanmasına yol açıyor. Otomobillerimizde klimayı yalnızca gereksinim duyduğumuzda çalıştırmamız gerekmektedir. Çünkü klima da yakıt tüketimini artırıyor. Evlerimizde ısı yalıtımına dikkat etmemiz, çift cam tercih etmemiz gerekmektedir.

- Tüketim toplumu yerine, bilinçli tüketici toplumu olmalıyız.
- KAYNAKÇA:
- Tema vakfı.org.tr
- Dünyanın Durumu, Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) yayını.org.tr

